

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Pokorági-utca
1-ső szám — Ide intézendő a
lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre 8 korona.
Fél évre 4 korona.
Negyedévre 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorági-utca
1. szám a. a. könyvnyomdában.
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petsor tér-
fogata 12 fillér.
Bélyegdíj minden beiktatás
után 60 fillér.

Nyilttér:

Egy sor 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legzélszerűben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

Olvasóinkhoz!

E lap munkatársai s barátai felszólítására átvettem a felelős szerkesztést.

Ösmerem a feladat nehézségeit, tudom, hogy a közjó érdeke önzetlen és odaadó munkásság kifejtését kívánja olyan téren is, a melyen több tövis, mint rózsza terem.

A vidéki sajtó igazi hivatását a vidéki közélet eseményeinek regisztrálása és kritikája képezvén, éppen a közviszonyok közelségénél fogva sok érzékenységet közlő talál, és épp ez a pont az, a mely a vidéki sajtó működését nagyon is nehezíti. Mig a fővárosi sajtó a közélet küzdelmeibe bátran nyul bele, mig az bírálatát habozás nélkül gyakorolja és legélesebb támadásait a nyilvános kritika kötelességének tudatával gyakorolja, addig a vidéki sajtó az események puszta regisztrálásánál és még inkább nyiltabb kritikájánál az emberek érzékenységével áll szemben lépten-nyomon.

Itt tehát a kötelesség ha nem is oly súlyos, a felelősség terhe százszoros.

És ha mégis vállalkoztam az annyira ösmeret viszonyok mellett is a nem csekély nehézségekkel járó feladatra, tettem azt ép most azért, mert a társadalmi élet terén küszöbön álló küzdelmek, vármegyénk és székvárosunk érdekeinek fokozott felkarolása, a közélet minden terén mutatkozó vágy, hogy a társadalmi élet regenerálásában mi is hathatós módon vegyünk részt, s mindenek felett Rimaszombat város érdekeit meleg odaadással, s ott, a hol kell, kiméretlen állásfoglalással szolgáljuk: a felelősség elvének fokozódott alkalmazását kívánják.

Áthatva tehát a felelősség tudatától, ezt hozzá fűzöm szívem és lelkem melegéhez, a mely-

lyel székvárosunk és vármegyénk minden közérdeke, boldogulása és fejlődése iránt viseltetem.

Az ész higgadt kritikája, a felfogás igazságossága, az ügyek tárgyilagos bonczolása helyes iránytűjüket nem egyszer találják meg a szív melegénél, a melylyel a közügyek iránt viseltetünk.

A közügyek tömkelegéből pedig első helyen lép előtérbe Rimaszombat székváros érdeke. Jövőjének és haladásának egyik biztosítékát a vármegyei és székvárosi elemek közti békés egyetértésben látván, dolgozni fogunk továbbra is azon, hogy egymást megértve, hassunk oda, hogy vármegyénk közgazdaságilag és a közművelődés szempontjából erős és virágzó központtal bírjon.

Sokszor és sokoldalulag kifejtettük azt a programot, a mely által székvárosunk haladását biztosítva látjuk, most újból is csak röviden akarunk utalni arra, hogy városunk ipari, kereskedelmi, vasúti forgalmi és közigazgatási érdekeit melegen fogjuk felkarolni, a jelenben és közel jövőben a felszínre kerülő agyag iparügyét, a város vagyoni viszonyainak rendezését, igazgatásának alapos reformját lelkes szívvvel fogjuk támogatni. És épp e magas érdekek, társadalmi és helyi érdekeink biztosítására, a *bekövetkezendő képviselőválasztás esetén tanulva, okulva a multból, csakis olyan képviselőt fogunk támogatni, kiben garanciát vélünk találni, hogy helyi érdekeinket ki fogja elégíteni.*

Ugyanezen érdekek vezérelhetik egész választó kerületünket, a melynek helyi követelése minden vonalon hasonlóan kielégítendők.

E mellett melegen fogjuk ápolni a polgárerények ideáljait, mint a modern társadalom nivelláló erőt, minden embert emberi érdeme szerint mérlegelvén, — tartózkodván viszont a szenvedély minden tulkapásaitól.

s most akkorak, mint valamelyik napszámos kezei. Arca felpuffadt, a szemgolyók mélyen feküdtek gödreikben, a pillákat meg már alig lehetett látni. Alsó ajka hiányzott, álláról foszlányokban lógott a bőr, bizonyára egyik-másik rabló hal csipkedte le. Haja nedves és iszapos volt, vastag sáros fűrtökben lógott homlokába, azt hittem, kétél darabkák, vagy rövid, sima bőrű kigyók. . . .

Ismertem a leányt, mig élt, ismertem finom metszésű, ábrándos arcát, sokszor láttam, a mint ennek a nagy, erős embernek nyakába csimpszakodik a nevet, kaczag, örül. S most merevedett tagokkal, mozdulatlanul fe szik a legszomorubb helyen, arcán, kezén a hullafoltokkal.

Mig élt, ez a nagy, erős ember tapasztotta lázas, szenvedélyes csókjait ajkára, s hogy meghalt, s hogy feje fölött összecsaptak a Duna csobogó habjai, valamelyik pikkelyes rabló csipkedte husával együtt le azokat. Iszonyattal néztem rá. Egy pillanatra megfellekedtem a nagy, erős emberről, ki szobor merevséggel nézett maga elé, ki nekem jó barátom s ennek a szerencsétlen, öngyilkossá lett leánynak imádója volt. . . .

Csak néhány perczet töltöttünk a halottas kamrában, de ez a néhány percz örök nyomokat hagyott emlémben. Soha sem fogom elfelejteni, hogy midőn fölismertem Hus hulláját s a test átváltozásának rémes képét láttam magam előtt, az a nagy, erős ember fuldokolva, mintha levegő után kapkodott volna, ráborult a sáros felpuffadt testre, sápadt arcát eltemette a nedves iszapos ruhába, mely már mállani kezdett a lány testéről.

Hagytam sírni. Hisz nagy fájdalmat nem fojt el a vigasztaló szó, ki kell törni, hogy aztán önmagától semmiüljön meg. S hogy az a nagy, erős ember halottján kiserlta magát, elhagytuk a temetőt, szóltanul végig mentünk az orgona-sövény mellett s néhány percz mulva otthon voltunk. Ő nemesak megkönnyebbültnek látszott, de úgy tűnt fel nekem, hogy meg is változott.

— Kiengeszteltem most már a lány lelkét, — szolt hozzám, szegény Hus megbocsájtott, érzem, hogy megbocsájtott. Azt hiszem, teljesen mindegy lehet, hogy testünket a halak vagy a férgek eszik-e meg, hogy a folyó fenekén, vagy az anyaföld méhében van-e sirunk, a test elemei, a vízben, meg a földben egyenlő biztonsággal bomlanak fel; de elhiszed-e, hogy a lélek, a szellem, mielőtt végkép elhagyja hüvelyét s mielőtt elkezdí czéltalan bolygását az űrben, ellebben a végtelen világűrben, elénk áll idealizált formában s bejelenti a földi életről való távozását?

Vármegyénk közéletét fokozódott figyelemmel kísérjük, érdeklődésünket emeli az a tapasztalat, hogy újabb időben itt is, ott is új feladatok megvalósítására törekvő szervezkedést veszünk észre, a mi bizonyosága annak, hogy mig egyrészt itt is felébrednek a reformtörekvések, addig ezek mind szélesebb körben keltenek figyelmet, s egy ifju, erős gárda kipróbált erők vezetése alatt új czélok megvalósításán, a közélet légkörének felrészítésén, a létrejött posványok lecsapolásán sikerrel munkálkodhatik; fel kell végre rázni az embereket a tetszhalál letargiájából, tudatára kell végre ébredni az embereknek, hogy a közélet terén minden ember a tehetségeinek megfelelő helyet méltán foglalhatja el, hogy a közélet nem egyes emberek haszonbérlete, hanem az embereknek csoportosulása a közjó előmozdítására, a hol *mindenki jogosítva, de egyuttal kötelezve is van tehetségének minden erejét* latba vetni.

A megyei élet alkalmas arra, hogy a köz-igazgatási, közgazdasági és közművelődési kérdések a politikai pártállástól függetlenül intéztesenek és bíráltassanak, üdvözöljük tehát azt az utóbbi időben tapasztalt irányt, a mely a párt-politikai érdekek félretételével a megyei élet közszükségleteinek bírálatára és kielégítésére a legjobbakat egy megyei pártra egyesíti.

Meg fogják lassankint találni egymást, kik ezt a gyakorlati életben megérteni és megvalósítani tudják, sőt már is több és fényes bizonyítékot szolgáltatott eddig is a közélet egyes nyilvánulásainál.

Nem lesz képes bizonyára a kívánatos és üdvös irányt a felekezeti torzalkodás sem megbontani, a melylyel szemben mi is az irány vezérembereivel egyetértünk abban, hogy minden

Megvallom, ez a beszéd különös hatással volt rám. Azt hittem, a nagy fájdalom bele vájta körmeit ennek a nagy, erős embernek agyvelejébe, feltépte a rostokat, felszakította a hajszál edényeket s most az örültek okosságával fog valami új bölcsesetet felállítani.

— Gunyosan mosolygunk — folytatá — azok fölött a természeti igazságok fölött, miket gyarló eszünk fel nem foghat s mit meg nem értünk. Azt mondják „szellemidézés“, „lélekvándorlás“, mi ez? Ostobaság, hazugság? Nem, nem barátom, ha az élet utolsó szikrája kialszik, a lélek, a szellem, vagy nem tudom mi, talán a fluidum, az erő, mely mozgásban tartotta a testet, az nem szűnik meg lenni; kísértet, félelmetes kiméra alakjában mutatja létezését s tovább él, talán örökké. . . .

Más tárgyra szerettem volna áttérni, mert ecessz kedvem sem volt ebben a szomorú hangulatban szellemidézésről vagy lélekvándorlásról beszélgetni. Teljes életemben az volt a meggyőződésem, hogy csak unalomból s egyéb hasznos dolgok hiányában, úgy találtak ki az emberek a szellemidézés mesterségét s a lélekvándorlás hitét. A nagy, erős ember azonban megfogta kezemet, mereven arczomba nézett s a rendíthetetlen meggyőződés hangján kérdezte tőlem:

Te, hiszed-e, hogy láttam Hus szellemét?

— Eh, csak nem hiszed. . . .

— Hiszek, feltétlenül hiszek a mistériumokban, a suggesztióban, a spiritizmusban, a telepathiában, mindenben hiszek, mi eddig megfoghatatlan volt előttem, ha nem is értem, ha ezennel nem is tudom fölérni, de hiszem, hogy van, hogy létezik.

— De bocsáss meg . . . beteggé tett Hus öngyilkossága s most rémeket látsz magad előtt. Ez nem más, mint agyvelőd abnormis funkciója.

— Abnormis funkció — ismétlé morogván, — de mikor tisztán láttam Hus lelkét, mikor nem volt visio, nem volt beteges képzelődés, a szemem előtt volt, nálam a szobában, az asztalnál láttam űlni sfinxszerű mozdulatlansággal, a nélkül, hogy homályos sejtelmem lett volna mindarról, mi történni fog.

— Ha érthetően nem beszélsz, akkor azt fogom gondolni, hogy . . .

— Hogy bolond vagyok . . . nemde? hogy bolond vagyok? Talán azzá lettem voltam, ha ki nem engesztetem a lány lelkét, ha arczomat nem érintettem volna még egyszer az ő . . .

— Irtózatos, a hullaszag még mindig az orromban

T Á R C Z A.

Lélekvándorlás.

Mikor a temető orgona sövényéhez értünk, érzem, hogy az a nagy, erős ember, — kinek karjába öltöttem karomat — egész testében remeg. Mintha süppedés talajon, bokáig érő apró szemű homokban járt volna, ugy emeltette lábait. Az egész uton alig szolt néhány szót hozzám, s most, hogy a már elvirágozott orgona bokrok mögött észrevette az első kökeresztet, erőtlenül hajtotta fejét mellére, öntudatlanul, talán ösztönszerűleg mormolta . . . „szegény, szegény Hus!“

Hajlott hátu, báránybőrű alak ment előttünk. A sirásó volt, ki egykedvűen lóbálta ide oda a zsinórra fűzött kulcsosmót, minden lépésnél összeütődtek a formálan kulcsok, a kápolna, halottas kamara kulcsai, s mi egy kellemetlen, egyhangu muzsika mellett elértünk a hullaházig.

— Légy erős — szoltam a nagy, erős emberhez, mikor a sirásó kinyitotta a kamara korhadat ajtaját, talán nem is Hus hullája, talán nem is ismerjük. . . .

— Hadd el, már nem használ az áltatás. . . .

Beléptünk a kamarába. Csak akkora volt, hogy elért benne egy nagy gyalulatlan asztal s mi ketten. A falakról lehullott a vakolat s a hol még rajta volt, ott az esővíz meg a penész-gomba rajzolt rá furcsa virágokat, formátlan alakokat. Egyetlen ablakán, — mely nem volt nagyobb, mint két tenyér egymás mellé téve, — alig törhetett magának utat a világosság, legnagyobb részét elnyelte a vastag porréteg, mely évek óta az ablakablakára rakódott.

A félhomályban csak egy fekete tömeget láttam a durva asztalon, de később hogy megszoktam a misztikus félhomályt, Husnak erős feloszlásnak indult hulláját láttam magam előtt.

A halál, a romboló halál megölte az életet, a viruló életet. . . .

Itt feküdt a lány előttem, úgy mint az nap reggel kifogták a vízből, itt feküdt előttem a hullaházban, a bonczolóasztalon.

Ruhája az asztal egyik oldalán mélyen lecsüngött s a víz, mit a szövet magába szívott, még mindig kövér cseppekben csepegett az agyag padlóra, hol apró lyukakat, kicsi csatornákat mosott magának.

Megdöbentő látvány. Apró, fehér kezei, bizonytalan színűek, foltosak lettek, a halál megnövesztette őket

felekezett működhet saját jogkörében, saját hivatásának céljai által megvont határok között, mások sérelme nélkül, — meg kell adni mindenkinek egyenlően a lelkiismereti szabadságának elismerését és csak egy verseny lehet: a hazafiság és közmivélődés lélekemelő céljai körül

A lap munkatársait és barátait, olvasóit pedig kérem, hogy kipróbált erőikkel támogassák a lapot folytatott nehéz küzdelmében, támogassák a lap belső gárdáját, a mely önzetlen odaadással, sokszor a családi otthon békés nyugalmanak s anyagi előnyeinek feláldozásával szolgálja a nyilvános közéletet.

Dr. Szeless Ödön,

mint a „Gömör-Kishont“ felelős szerkesztője.

Midőn a lap szerkesztését dr. Szeless Ödön urnak, lapom régi, jeles tollu munkatársának átadom, őszinte örömemre szolgál, hogy a lap vezetését — melyet eddig a viszonyok változásai folytán kénytelen voltam vállaimra venni — kipróbált, erős kezekre bízhatom.

Felhasználom a jelen alkalmat arra is, hogy igaz, hálás köszönetet mondjak a lap szerkesztőbizottságának és munkatársainak, kik önzetlenül, s tisztán a közérdek szempontjából legjobb indulattal és lelkesen szolgálták a helyi sajtót. Kérem őket, hogy a lap szellemi részének összeállításában ezután is legyenek szívesek közreműködni. — Köszönetet mondok a lap eddigi jóakaró és támogató t. barátainak és olvasóinak, s kérem továbbra is az évek hosszú sora óta tapasztalt jóindulatukat, mely a „Gömör-Kishont“ huszonegy éves pályafutása alatt mindinkább erősítette, s azt a vármegye értelmiségének egyik jelentős organumává tette.

Lapunk iránya és jelszava egyébként marad a régi: a becsület, nyilt és egyenes út, melyen eltántorodást vagy félelmet nem ismerve fogunk tovább haladni és e jelszó alatt bizonyára szívesen fognak a zászló köré csoportosulni lapunk munkatársai és barátai.

Rimaszombat, 1900. május 22

Rábely Miklós,

a „Gömör-Kishont“ kiadótulajdonosa.

A magyar kir. Ludovika-akadémia.

Ily czímmel, számos szép illusztrációval díszített mű jelent meg, mely a kiváló katonai nevelőintézetet ismerteti. Hogy a mi olvasóközönségünk is megismerje ez érdekes munka jelentőségét és célját, itt közöljük a kötet bevezető sorait, melyet Vághó Ignác százados irt:

„Régóta hangzik már a keserű panasz, hogy a magyar ifjúság idegenkedik a hadi pályától s hogy inkább bolyong olesó eredmények lidérezfénye után, inkább tolu seregéstől olyan pályákra, hol alárendelt állásért is könyörögnie, magának és családjának később nyomorognia kell, hogy sem a hadi pályát választaná, mely a leg-egyenesebben s leggyorsabban célhoz segít, a legényesebb ma is, a legtöbb dicsőséget nyújthatja. Mig más nemzet előkelő fiatalága ott szolgál az ő hadseregében a mi fiatalságunk a katonai pályától teljesen idegen. Mig van ma is hadsereg, hol bizonyos osztályokat kizár-

van, azt a nyirkos hidegséget még mindig érzem. Jó, jó, érthetően fogok beszélni.

— Március 8-án tűnt el Ilus, ugye márczius 8-án? Reggel? Nohát 7-én éjfélt körül jöttem haza. Nem voltam fáradt, nem voltam kimerült, mámoros sem voltam, tökéletes józanul feküdtem le. Ágyamban rövid ideig Comte könyvét lapozgattam, s hogy cigarettám elaludt, eloltottam a gyertyát s azt hiszem, nem mulott el néhány perc, már aludtam.

— Még nem voltam túl az első álmon, midőn hirtelen felébredtem. Szobám világos volt. Lámpám égett, félig lecsavarva s az asztalnál egy fekete ruhás alak, egy nő ült. Előtte egy lap fehér papiros s ujjai közt tollat szorongatott. Úgy ült ott, mintha írna, vagy mintha írásában megakadt volna s most gondolkodnék.

— Arczát félig láttam csak, fehér volt s élettelen mint a márvány.

— Felültem ágyamban. A félelem s meglepetés ereimben vad örültséggel kergette a vért, lélekzetemet visszafojtottam s úgy bámultam rá. Nézttem, érthetetlen borzadálylyal néztem rá, ő azonban tovább gondolkodott. Néhány pillanatig tartott csak mozdulatlansága, lassan felém fordította arczát s mi most már megkövesedett tekintettel néztünk egymással farkasszemet. Észre tértem. . . Felismertem Ilust, ő volt, az ő arca volt. . .

Megkönnyebbültem. Azt hittem, hogy tényleg ott ül a lány, hogy csupán szeszélyből eljött hozzám, észrevétlenül belopódzott szobámba, maga gyújtotta meg lámpám s miután álmatlan nem akarta zavarni, bizonyára aphorismákat írogat, mert ez volt legkedvesebb foglalkozása. Hogy meggyőződjem a valóról, nevének szólítottam a lányt. . . Ebben a pillanatban sőtételt lett a szobám, nem láttam semmit. De mégis, láttam könyvszekrényem alakját, meg tudtam különböztetni butoraimat, a sarokban ott állott a sás és nádból összerótt makart eszék, alakja egybefolyt a sötétséggel, de láttam. Láttam zongorámat, a falon a nagy kínai legyezőt, a képeket, az asztalt. . . Észnél voltam barátom, észnél.

— Tehát álom volt, nagyon élénk álom — szól- tam magamhoz, s mondhatom örültem, hogy ezzel a tudattal meg tudtam magam nyugtatni. Vérem azonban tovább szaladgált ereimben, a fejem fájt s homlokomon kiütött a verejték.

— Behunytam szemeimet, erőszakosan leszorítottam szempilláimat, takarómat fejemre húztam s a fal felé fordultam, hogy mennél hamarabb elaludjam. Künn

nak a tisztí rendfokozatból s csak nemesekkel töltik be, addig nálunk nemzetünk java az őcsaládok, a hősök ivadékaiknak sarjadékai, a nemzet értelmisége zömének ifjai a katonai pályától irtóznak, s a műveltebb ifjúság másképp megélni nem tudván, seregestül tolu csekély hivatalok felé, pedig a hadi pályán ezekre menő tisztség készen áll a pályázónak s mindenesetre biztosabb kenyeret és állást ad, mint az időnként választás alá eső állások és ad legalább is annyit a megélhetésre, mint egy irodai, vasuti, postai másodrendű szolgálat, mely felé most annyira tolu a reményteljes magyar ifjúság.

Elvitázhatlan tény, mert a statisztika bizonyítja, hogy a míg a hivatalnoki állásokért a magyar ifjak 53 % a pályázik, addig a katonai pályát csak minden 50-ik választja.

Ezért van azután, hogy a magyar nemzet, mely a monarchia közös és kölesönös védelmének szervezője, a közös hadsereg fenntartásához évenként 42% a véradóval járul, a hadsereg vezető elemei között csak alig 10 % al van képviselve.

Valóban szomorú dolog, hogy nemzetünk, mely geniuszának megfelelő hadszervezettel, hadakozással és harezí erényekkel tartotta fenn magát annyi évszázadon át, a hon védelmének kötelességét elhanyagolja akkor, mikor a bék Európának nagyhatalmai világrengető események bekövetkeztét várva, körülötte talpig fegyverben állanak.

Az általános védelmi kötelezettség behozatala óta is immár egy emberöltő telt el, újabb nemzedék nőtt a régi helyén s az intézmény a nemzet szívében gyökeret még nem verhetett; a magyar elem a hadsereg vezérletében még mindig nem foglalta el azt a teret, mely őt a véradó arányában megilleti. Pedig a mostani viszonyok között a hadi pályától való idegenkedés egyértelmű az öngyilkossággal.

Jóllehet, a törvényhozás bösesége felismerte a helyzetet s az általános védelmi kötelezettség törvénybe ígatasával, valamint a katonai nevelő- és képzőintézetek felállításával módot nyújtott arra, hogy fegyveres erők száma és erők tekintetében a nagyhatalmak haderejével szemben helyét megállhassa, de fájdalom, a nemzet zöme élén a töranguakkal, a védelem kötelességét át nem éri s a helyett, hogy egymással karöltve a nagy elv megvalósításához tettel, eszközzel hozzájárulnának, azt előbbre segitenék: nem gyámolítják, sőt mi több, iránta érdeklődést nem tanusítanak.

Ha valóban az volt az ok, mivel a katonai pályától való idegenkedést eddig menteggették: hogy a magyar ifjúság azért kerül a katonai pályát mert rálépve, nemzetiségét kell feláldoznia, az 1897. évi XXIII. törvényezikk megszüntette ezt is, mert a honvéd nevelő- és képző-intézetek alapításával megadta a módot arra, hogy a katonai pályára készülő ifjúság magyar intézetekben sajátíthassa el a hadi tudományokat, s mint kifejlett önálló férfiu, lépjen a hadsereg kötelékébe.

Mi tartja tehát mégis vissza az ifjúságot a katonai pályától ma, mikor a létért való küzdelem minden pályán még ma is nehéz, sőt egyre nehezebbé válik, a katonai pályán ellenben a fizetésemelés türethetőbb állapotot biztosít.

Immár magyar nevelő-intézetek tárt kapui várják az ifjúságot, hogy jórészt ingyen neveljék az előkelő tisztí pályára, hol maga erejéből magasra emelkedhetik s mégis évről-évre fájdalommal tapasztaljuk a megdöbentő tény, hogy a Ludovika Akadémia növendékeinek számát betölteni nem képes.

Kétszer irt már a honvédelmi miniszter a Ludovika Akadémiára pályázatot, két iskolaévben kellett volna már 50—50 ifjut felvenni az intézet kebelébe: fájdalom, az eredmény a várakozást egyszer sem elégítette ki. A törvényhozás nemes szándéka tehát, hogy magyar nemzeti intézményekben nevelt tisztekkel foglaltassa el a hadsereg vezérletében ama teret, mely a nemzetet a véradó arányában megilleti: hajótörést szenvedett.

tompán ütött kettőt a toronyóra, kísértetiesen hangzott kongása a csendes éjben. Nem tudtam aludni.

— Egyszerre — esküszöm barátom nem képzelődtem, nem álmodtam, kinyilt szobám ajtaja s én tisztán hallottam, hogy valaki bejött. Hallottam ruhasuhogását, lépteit. Hallottam, hogy végig ment szobámban, megállott zongorám előtt, onnan vissza jött az asztalhoz, aztán felém jött, s megállott ágyam lábánál. . . Nem bírtam magammal többé, eszelősen, rekedten ordítottam: „Ki az?“ Semmi válasz, csend, halotti csend. Meggyújtottam gyertyámat. Az ajtó nyitva volt, noha egész bizonyossággal tudtam, hogy lefekvésem előtt bezártam.

— Megint csak ámitgatni kezdtem magam. Bizonyára elfelejtettem bezárni az ajtót s a szél nyitotta most fel. Nappal is előfordul, s mi nyugodtan tesszük azt ismét be, anélkül hogy kísértetek, szellemek eszünkbe jutnának. De a léptek? Eh, a szél az asztal abroszát lebegtette s ez suhogott s ez adta a csoszogáshoz való hangokat. Vagy talán egyik jókedvű pajtásom ezer-mesterkedik? Igen ez a legvalószínűbb.

— Mit tagadjam, össze kellett szednem egész bátorságomat, hogy felkeljek s becsukjam szobám ajtaját. Valami rejtelmes félelem szállott meg s bármennyire is mondogattam magamban „lélekvandórlás, kísértet, tulvilági élet — ostoba felfogás“ mégis kimondhatatlanul kellemetlenül éreztem magam. Hinni kezdtem minden tulvilági dologban, képzeletem sokkal élénkebben működött, mint bármikor is. Szégyeltem magam, szégyeltem, hogy hiteltlenségem egy pillanatig tartó érzéki csalódás folytán oly könnyen megrendült.

— Lassan, tétovázva keltem fel ágyamból, de annál nagyobb sietséggel esuktam be ajtómat, kétszer ráfordítottam kulcsát, az ajtó elé egy széket toltam s hirtelen vissza feküdtem ágyamba.

— Ágyam felett — mint magad is tudod — lóg tisztí revolverem. Ösztönszerűleg felnyitottam börtökját, kivettem a fegyvert s annak tusát göresösen szorongatva, szivdobogva lestem, vártam. A gyertya égött, nem mertem elfujni.

Nagyon fáradtnak éreztem magam. Ez a kellemetlen izgalom, mit ki kellett állanom, teljesen kimerített. Mintha csak kalapácsütések kábitottak volna el, már nem is tudtam gondolkodni. De végre is — elaludtam.

Másnap reggel midőn felébredtem, rémes éjszakám volt első gondolatom. Fokozatosan emlékeztem csak vissza. Eszembe jutott Ilus fekete alakja, égő lámpám, a

Annak oka, hogy a nemzet ifjúsága a hadi pályát még most sem keresi, nem lehet más, mint vagy kihalt a nemzet géniuszából a harezí erények kultusza s a magyar, melyet annyi istenadta tulajdonság tett a hadi pályára kiválóan alkalmassá, ősi erényeiben teljesen megfogyatkozva, a züllés lejtőjére jutott, vagy hogy nem lévén még az ifjúság kellőképpen tájékoztatva az új honvéd nevelő-intézetek s különösen a Ludovika Akadémiának a bécs-újhelyi akadémiaival immár azonos szervezetről, azokat nem ismeri s így nem is keresheti.

Az elsőt tagadván, az utóbbit kell elfogadnunk.

A Budapesten alapított m. kir. honvéd Ludovika-Akadémia jelen szervezetében elsőrangú katonai nevelő- és képző-intézet, mely keblébe évenként ötven 17—20 éves olyan ifjut fogad, ki a középiskola nyolczadik osztályát elvégezte s az intézetben a felvételi vizsgát megállotta.

A rendszeresített helyek legnagyobb része ingyenes. Valamennyi növendék benlakó, kiket az akadémia, tekintet nélkül arra, vajjon ingyenes vagy fizetéses helyet töltenek-e be, egyenlő ellátásban részesít.

A katonai nevelés három évig tart, melyből a növendék kivánságához képest a honvédség vagy közös hadsereghez a hadnagyi rendfokozatban léphet be, még pedig, miután az intézet egy gyalogsági, mint a lovasági szolgálatra egyformán kiképezte: akár egyik, akár a másik fegyvernemből.

Az akadémia tehát három év alatt fényes pályára ingyen segíti az ifjut, a kinek aztán 20—21 éves korában évente 2400—2600 korona a jövedelme. Mivel pedig megvetette az intézet nála azt az alapot is, mely a tisztet a hadiiskola eredményes hallgatására képesíti, nyitva áll előtte az ut a vezérkarba s ezzel a legmagasabb rendfokozathoz.

Ha már most azt tekintjük, hogy más pályán csak 25—28 éves korában, sok anyagi áldozat árán, csekély kezdő fizetéssel juthat kevésbé fényes állásba az ifju, s hogy ha katonának való, a hadi szolgálat kötelezettsége alól meg nem szabadul, ez pedig nemesak hogy a választotta pályá elérésében akadályozza, de anyagi áldozatot is követel tőle, továbbá, hogy a szolgálati kötelezettség hosszú tartama miatt esetleg még 40 éves korában is fegyvert kell fognia s ott hagyva állást, vagyont, családot, háboruba vonulnia: épen nem érthető tehát, hogy a katonai pályát oly kevesen választják élethivatásul.

Vajjon oly nagy súlyal nehezedik-e az összehasonlító mérték serpenyőjébe a kényelemszeretet, hogy teljesen lenyomja a kötelességek súlyát?

A Ludovika-Akadémiáról 32 illusztrációval bővített ismertetés jelent meg, mely az intézet alapításáról, fejlődés-történetéről, mostani szervezetéről, berendezéséről és működéséről; a rendszeresített alapítványos helyekről, továbbá a pályázatok és felvétel körüli eljárásról minden tekintetben kimerítő tájékozást nyújt. Az érdeklődők a fizetést az akadémia-parancsnokságnál 1 koronáért megszerezhetik.

Színház.

Szerdán május 16-án „Névtelen levelek“ című kitünő bohózat került színre. Lakrossette szobrász és festő szerepében Szabados Sándorral, ki nehéz szerepének kitünően felelt meg, nem kevésbé jeleskedett Octavia szerepében Sz. Kendi Boriska, ki halás szerepét ügyesen, sok rutinnal oldotta meg. Laperchenit Miklósi játszotta a töle megszokott szakavatottság és készütséggel, de méltó partnere volt Laperchainé szerepében P. Szepesi Paula, ki a némaságot tettető anyós szerepét kitünően adta. Tábori mint Ribandel orvos, sikereit ez este is gyarapította. Az egész darabot, mely igen nagy készütséget és pontos betanulást igényel, kitünően adták elő. A játék teljesen összevágó, precis volt. A közönség mind végig igen kitünően mulatott.

ruhasuhogás, a nesztelen járás-kelés, a nyitott ajtó. . . Igaz, a nyitott ajtó. Tisztán emlékeztem vissza, hogy felkeltem, becsuktam s eléje egy széket tettem. Hol a szék? Nincs semmi az ajtó előtt, ott áll a többi közt asztalom körül. Hát a revolver? Az ágy fölött lóg, a maga rendes helyén. A gyertya azonban tövig égett, megfoghatatlan, érthetetlen.

— Oh én bolond — mondtam, az egész csak álmodtam, az egész csak álom, rémes, iszonyatos rémes álom volt. Hát mit szólna az egészhez?

— Elhiszem. Mindent elhiszek — szóltam szórakozottan magam elé bámulva, az álom néha olyan élénk, hogy összetévesztjük a valót a nem létezővel.

— Tehát te is álomnak hiszed mit most elmondtam?

— Nos, csak nem gondolhatom másnak!

— S lásd, mégis más volt, más. . . Itt van Ilus naplója, vedd a kezébe, ha érdekel olvasd el az egészet, ha nem, akkor csak az utolsó lapját. Itt ezt, látod a dátumot „márczius 7—8-án, éjfel. . .

Gépiesen nyultam utána. Az egész napló a lány lelkületére vallott. Nem is annyira napló volt, mint inkább a tömör gondolatok halmaza. Csak az utolsó oldal adta meg a kis könyv tulajdonképeni jellegét.

„. . . Márczius 7—8-án, éjfel.

Leszámoztam az étellel, boldogságot nem akarom látni. Csak vezesd oltárhoz azt, a kiért engem oiy nyomorultul megcsaltál. Én nem állok utadba, könnyező szemekkel nem kérem számon ígérétedet, meghalok, még mielőtt menyasszonyoddal az oltár elé lépnél. De azt nem tilthatod meg, hogy életem utolsó éjszakáján lelke- met hozzád ne küldjem. Nézz meg még egyszer, nézz meg jól, én látlak. . . Felültél ágyadban, félve, ijedve nézesz rám. Mért félsz tőlem? . . . Oh. . . közeledek ágyadhoz, már ott állok ágyad előtt s te remegve húzó- dól takaród alá. . . Még lelkemet is tűzöd magadtól? Elzáród az ajtót, kezbedben fegyvert szorongatsz? Mért. . . miért? Légy nyugodt, mire gyertyád leégett és te felébredsz én nem leszek többé. A hullámvíz lágyan von majd magához s nekem nem lesz több fájdalom. . .

— Elolvastad? — kérdé tőlem a nagy erős ember.

— El, elolvastam. . . szegény lány. . .

— Hát beszélj. . . mi volt, visió? Álmodtam, hazudtam, vagy végig éltem azt a rémes éjszakát?

— Nem tudom, nem tudom — rebegtem vá- laszként.

E. . . . A. . . .

Hirek és vegyesek.

Csütörtökön a „Czigánybáró“ ismert operette adatott, mint S. Berezik Margit választott jutalomjátéka. Berezik Margit, kinek gyönyörű játékában, szép iskolázott hangjában már a harmadik színi idényben van alkalmunk gyönyörködni, a Saffi cigányleány szerepét játszotta, kedves és gyönyörű dalaival mindjárt megjelenése után sok tapsot aratott s a közönség többször fejezte ki őszinte tetszésnyilvánítását. A Czipra öreg cigányasszony szerepében M. Bánházi Teréz láttuk, ki ezuttal itt először lépett fel énekes szerepben. Mindjárt első éneke után láttuk, hogy Bánházi nemcsak a drámai szerepekben kitűnő, de kitűnő ebben is, dalaival nagy készséget árult el, hangja szép, csengő, a magasabb régiókban is teljesen tiszta. Gyönyörű volt a Saffival együtt előadott kettős dal, melyért igen sok tapsot arattak. — Zsupán szerepében Tábóri remekelt, bár maszkja kissé erőltetett volt. Baranyai ügyesen játszotta meg Barinkai szerepét. — M. Erdélyi Kornélné (Arzena) kedves volt, gyűjtő dalaí aratást keltettek. A Gábor diák szerepében pedig Falusi aratott szép sikert. Miklósi komikus szerepével és Szepesi Paula (Mirabella) sokszor derítette fel a közönséget.

Pénteken a nemzeti színház kitűnő tagjának Török Irának első fellépését a „Vasgyáros“ Ohnet György gyönyörű színműve adatott. Már napokkal megelőzte a hír a kitűnő művésznő jövetelét; vendégszereplése iránt általános érdeklődés volt tapasztalható s a nézőtér teljesen megtelt, hogy gyönyörködjen a művésznő remek játékában. Török Irma Claire szerepét játszotta. Első megjelenésével elárulta a magasabb készséget, játékában lépten-nyomon tapasztalható könnyedséget. Rokonszenves, kellemes megjelenése, hatásos színészre felelt alkalmas organuma, egész egyénisége egy csapásra meghódítja a közönséget. Kitűnően jellemezte a büszke, önzertes, szerelmében esalatkozott nőt, de talán még nagyobb volt a megtört és férje iránt a szerelemre lobbant, még mindig büszke, makacs nő jellemzése, ki csak akkor tudott teljesen megtörni, mikor férjét az általa előidézett veszély torkában látja. Kitűnő volt azon jelenet is, mikor magától Athenaistól tudja meg, hogy Bligni herceg, ki eddig neki udvarolt, most Moulinier gazdag gyáros leányát jegyezte el. Nem kevésbé szép volt a második felvonásban, a midőn férjétől, kit már megszeretett, eltávozik, de szerelmét elárulni büszkesége nem engedi. A harmadik felvonásban, midőn férjének bocsánatért könyörög és elárulja azt, hogy most már igazán szereti, elragadó volt. A közönség minden felvonás után többször hívta a lámpák elé, éljenzéssel és tapssal honorálta a valóban ritka műélvezetet, melyben ez este része volt. Derbyl Fülöp szerepét Szabados személyesítette, igen jól jellemezte az egész embert, a nemesen gondolkodó, önzetlenül szerető férfit, de kellően eltalálta az önzertes férfi hangját is, mikor tudomására jött annak, hogy felesége iránta ellenszenvet érez. Találón jellemezte Mouliné szerepében Tábóri a parvenut, Athenais hátalan szerepét Sz. Kendi Boriska játszotta, igen helyesen fogván fel annak jellemzését. Az előadás összességében, pontos, igazán élvezetes volt, színészeink derékasan kitétek magukért.

Szombaton, május 19-én Török Irma kisasszony második vendéjátékával az „Egér“, Paileron Eduárd 3 felvonásos vígjátéka adatott. Maisond Mártha szerepét Török Irma személyesítette, kit a közönség megjelenése alkalmával tapssal fogadott. A kolostorból most kikerült kis leányt, kit visszavonuló modoráért a család Egér melléknévvvel ruházott fel, igen kitűnően alakította, nem kevésbé művészi volt a második felvonásban, midőn titkolt szerelmének Simiens Max nyomára jön, viszont szerelmét Mártának megvallja, a boldog nagy leány tárja elének, ki elárulja azt, hogy már gyermekora óta rajong Maxért. Voicka Klotild grófné szerepét M. Bánházi Teréz játszotta, ki különösen az utolsó felvonásban mutatott be játékával művészi tökélyt, midőn szerelme felett jó szívét és a Mártha iránti szeretetét győzni engedi. Simiens Max szerepében Szabados láttuk, ki igyekezett a reá rótt nehéz szerep feladatának megfelelni, de meglátszott rajta, hogy ezen darabot alig próbálták át. Rimbans Peppa Sz. Kendi Boriska, végtelen kedves volt. A közönség Török Irát nyílt jelenetekben sokszor tapssal tüntette ki, felvonások után pedig 5—6-szor is kihívta. De kijutott az elismerés a többi szereplőknek is bőven.

Vasárnap, május 20-án Török Irma kisasszony harmadik fellépéssel a „Dolovai nábob leánya“ című, Herczeg Ferencz kitűnő színművét választotta, melyben Joób Vilma szerepében mutatkozott be. Itt ismét kitűnő művészetében volt alkalmunk gyönyörködni. Megragadó volt azon jelenet, mikor Merlin báró Tarján Gidának tudomására hozza a Joób család anyagi bukását és Joób Vilma megtudja, hogy Tarján az előbb tett ígérését megbánva, vissza akar vonulni. Az ekkor szavak nélkül eljátszott jelenetben kifejezte a csalódás miatti végtelen mély fájdalmát és a Tarján iránti megvetését. Szép volt még az elfojtott szerelem ujjal való megnyilatkozásának kitérésénél. — De minek részletezzük az egyes jeleneteket, hisz kitűnő volt minden jelenetnek alakítása. Tarján Gida szerepét Szabados helyes felfogással játszotta. Igen jó volt, midőn Vilmát ujjal szerelmével ostromolja. Szentirmayné szerepében Sz. Kendi Boriska a naiv, de tiszta lelkű nőt végtelen kedvesen játszotta, különösen jó volt, midőn Tarjánnak szemére lobbantja nem elég férfias eljárását, és férje ott találva, először a szigorú, később az ellágyult nő tiltakozik az ellen, hogy férje őt valamivel gyanúsítani merje. Biliczky hadapród szerepében Miklóssy remekelt, igen kedves volt a Tarjánai jelenetében, midőn hogy Tarjánnak meghálálhassa élete megmentését, kész egy csunya és vén, de gazdag leányt feleségül venni. Loránd hadnagy szerepét Falussy igen találón adta, kitűnően sikerült a becsipett állapot alakítása. Merlin szerepében Tábórit láttuk, ki igen jól felfogott alakításban mutatta be a jószívű gavallért. Az egész darab összességében ment, a zsufolt ház pedig a művésznőnek és a többi kifogástalan szereplőknek tapssal bálalta meg azt a műélvezetet, miben a kitűnő előadás alatt részesült.

Hétfőn, 21-én este a „Piros bugyellár“, Csepreghy kitűnő népszínműve került színre. Tonok Mihály szerepét Szabados ezuttal egész kedvetlenül, készületlenül adta, Zsófi szerepében Erdélyi Kornélné láttuk, ki Csillag Pál őrmestert személyesítő Falusival dalakért arattak tapsokat. Peták káplart Miklósi igen ügyesen alakította. Az előadás meglátszott, hogy a keddi pihenésre színészeinknek szükségük van.

Magasrangú katonai vendég idözött f. hó 19-én városunkban. *Jekelfalussy* Lajos tabornagy, ki jelenleg mint osztályfőnök a hadügyminisztériumhoz volt beosztva, a delegacionális ülésekről látogatába városunkba jött, s itt Samarjay János földbirtokos szívesen látott vendége volt.

Érettségi biztos. A vallás- és közoktatási miniszter a helybeli egy. prot. főgymnáziumhoz érettségi biztosul dr. *Szedeckzy* Lajos egyetemi tanárt küldte ki.

Tanári oklevél. *Loysch* Ödön, a helybeli főgymnázium tanára — mint értesülünk — az utolsó: paedagogiai vizsgálatot is sikeresen kiállotta s a főgymnáziumi tanári oklevelet is megszerezte magának. Gratulálunk!

Vendégszereplés. *Török* Irma, a nemzeti színház elsőrangú művésznője — mint lapunk más helyén erről bővebben referálunk — folyó hó 18., 19. és 20-án városunkban a *Kiss* Pál színigazgató társulatánál vendégszerepelt. Játékával meghódította a közönséget, mely a művésznő remek alakításaiban nagy élvezettel gyönyörködött. A műpártoló részéről *Hámos* Aladár, *Halmaliár* Lajos, *Komáromy* István, *Ragályi* István és *Lengyel* Iván tagokból álló küldöttség üdvözölte és köszönte meg a művésznőnek fáradozását és emlékül neki egy gyönyörű virágoskorral kedveskedett.

Előléptetés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Röczey* István dobsinai polgári iskolai igazgatót a IX. fizetési osztály 2. fokozatából az 1. és *Gáll* János és *Hanvay* Ede rendes tanárokat a X. fizetési osztály 3. fokozatából a 2. fokozatba léptette elő.

Helyettes megbízott. Az igazságügyminiszter *Hubay* Béla tornallyai kir. járásbírósi aljegyzőt az ottani ügyészégre megbízott állandó helyettesévé nevezte ki.

Hivatalos vizsgálat. *Okolicsányi* Lajos anyakönyvi kerületi felügyelő Egerből városunkba érkezett és a vármegyei anyakönyvi kivonati másolatokat a megyei levéltárban felülvizsgálta.

Halálozás. *Heggyessy* Ede méhii plébános f. hó 20-án 79 éves korában, papsága 55-ik évében elhunyt. A gyászestéről a következő jelentést vettük: A putnoki alesperesi kerület papsága úgy a maga, mint a rokonok nevében is fájdalomtól megtört szívvel jelenti szeretett oltartestvérének főtisztelendő mezőhegyesi *Heggyessy* Ede, szentszéki ülnök, kiérdemült alesperesi s méhii plébánosnak folyó hó 20-án reggeli 3 órakor élete 79-ik, papsága 55-ik, méhii plébánoskodásának 44-ik évében a végszentségek többszöri ajtatos felvétele után az Urban történt elhunytát. Az elhunyt földi maradványai folyó hó 22-én délután 4 órakor fogtak a méhii sírkertben örök nyugalomra tételni. Az engesztelő szent mise áldozat f. hó 25-én reggeli 8 órakor fog a Mindenhatóknak bemutatni. Méhii, 1900. május hó 20-án. Áldás és béke hamvaira!

Kormányképviselő. A rosznyói ág. ev. főgymnasium idei érettségi vizsgáira kormányképviselőül *Hörk* József pozsonyi ág. ev. főiskolai ny. r. tanár küldetett ki.

Tavaszi mulatságok. A polgári olvasókör szokásos tavaszi mulatságát a Széchenyi-kertben folyó hó 27-én tartja. A *katholikus kör* június 4-én, pünkösd másodnapján szintén a Széchenyi-kertben rendez fényesnek ígérkező tavaszi mulatságát.

Közülés. A Gömörvármegyei Orvos-gyógyszerész egyet. és Orvosszövetség a f. év május hó 29-én kedden d. u. 4 órakor a fürdő termében Rozsnyón közgyűlést tart. A tanácskozás tárgyait képezik: 1. Orvosszövetségi ügyek: 1. Bizottsági jelentés a módosított díjszabásról. 2. A körorvosi fizetéseknek országosan egyöntetű díjszabály tervezete. 3. Az orvosi rendtartás országosan egyforma szervezeti szabályzata. 4. Az ügyrend tervezete. 5. Testvér szövetségek megkeresései. 6. Indítványok. 7. Választmányi ülés. II. Orvos-gyógyszerész egyetemi ügyek: 1. Szakülés. 2. Új gyógyszerek bemutatása. Esti 9 órakor társas vacsora. Megkeresésekre dr. *Hajosi* Sándor titkár ur válaszol. Rimaszombat, 1900. május 20. Dr. *Löcherer*, elnök, Dr. *Kármán* titkár.

Majális. A rimaszombati állami elemi iskola első tavaszi mulatságát f. évi május hó 31-én a szabadkai erdőben fogja megtartani. Kedvezőtlen idő esetén a majális június hó 5-ére halasztatik el. Az állami elemi iskola ezen első majálisa igen kedélyesnek és népesnek ígérkezik, amennyiben a tanítótörsület fáradságot nem kímélve, azon buzgólkodik, hogy e tavaszi mulatság valószínűleg „népünnep“ legyen, hol e város különböző felekezeti lakosai, kedves gyermekeik révén, egy családias jellegű mulatságban egyesülve a legotthoniasabban érezhessék magukat. A rendezőségnek sikerült a közebed elkészítésére előkelő urnókat megnyerni, kik a háziaszszony szerepre legszívesebben vállalkoztak. A közebeden hölgyek is résztvehetnek; egy térték ára borral, zenével és fekete kávéval férfiaknak: 1 frt 80 kr., hölgyeknek 1 frt 20 kr. Aláírási iverk köröztetnek s a kaszinó és a polgári olvasókör helyiségében is ki lesznek téve. A gyermekesereg ezen tavaszi mulatságára a n. é. közönséget tisztelettel meghívja a rendezőség.

Gömörmege virágos kertjének tipikus és ritkaság számba menő növényeit a kolozsvári egyetem botanikus kertjében meghonosítani tűzte ki czélul dr. *Richter* Aladár rimaszombati születésű egyetemi professzor. Városunkon keresztül e napokban utazott *Walz* Lajos egyetemi főkertészszel együtt a murányi hegyvidékre. A murányi vár körül sziklákön tenyésző boroszlén (*Daphne arbuscula*) számára már készen van az egyetemi kertben a nagy szépszikla-tömb. E esinos növény hazánkban egyedül a murányi sziklákön él. A hagyomány szerint évszázadok előtt egy *Koháry* a Balkán vidékén járván, meglátta a sziklarepedések közt ezt a esinos cserjét; azonnal elrendelte, hogy murányi várának szikláira telepítsék. — Evtizedek óta azonban barbár módra kezdtek pusztítani úgy, hogy csak a leghozzáférhetlenebb sziklák repedéseiben találhatók már csak egyes szebb példányai e szép rózsaszínű virággal diszáló növénynek. A tiszolczi Hradova ritka rózsáit s a Trsztye kosborait sem fogják egyebek közt mellőzhetni, hogy az egyetem botanikus kertjében a gazdag gömörmegei flórát képviseltessek. Városunkban idözésük alatt megtekintvén Széchenyi-kertünket, az egyetemi főkertész, ki mint botanikus is hirnevés szakember, nagy elismeréssel szóló népkertünk berendezéséről s tekintve a víz kö-

zelségét — szerinte — egy kis befektetéssel s kellő gondozás mellett valóságos paradicsom-kertet lehetne belőle alakítani.

A nagyroczei kereskedelmi iskolához érettségi biztosul dr. *Szentpály* István, a miskolczi kereskedelmi és iparkamara titkára küldetett ki.

Diákmajális. Nagy volt az élénkség folyó hó 22-én városunkban; már kora reggel megszállta az utcákat a főgymnázium ifjusága, s a polgári leányiskolai növendékek is siettek az iskolába, a gyülekező helyre, hol aztán összetalálkozott a két intézet eleven, jókedvű, friss növendékserege. A főgymnázium ifjusága osztályonként szép rendben sorakozva vig zeneszó hangjai s pergő dobszó mellett tanáraikkal együtt vonultak fel 8 óra után a leányiskola épületéhez, hol a zászló megkoszorúzása után a leány növendékek szintén tanáraik vezetése alatt szép sorrendben csatlakoztak a menethez. Délelőtt az ifjuság társas játékokkal szórakozva töltötte az időt, s ebéd után hozzáfogott a tánczhoz, mely késő estig tartott. A mulatságnak pompás idő kedvezett, s a fiatalság bizony nem bánta volna, ha még 9 órán tul is kint folytathatta volna a tánczot. A szigorú professzorok azonban megelégteltek az ifjuság mulatságát és miután az idő különben is hűvösre fordult, 8 óra után bevonulásra adták ki a jelszót. A szép mulatság főrendezője *Horváth* Zoltán tanár volt, kinek önzetlen buzgalma, mindenre kiterjedő figyelme az egész díszes közönség elismerését méltán kiérdemelte. De kiérdemelték a többi tanárok és tanítónők is, mit bizonyít az, hogy sok szüle ajkáról hallottuk a teljes megelégedés nyilvánítását, midőn látták, hogy azok, kikre gyermekeik nevelése bízva van, a mulatozás és szórakoztatás napján is édes apai és anyai éberséggel kísérik a serdülő ifjuság lépteit. Így mondanunk sem kell, hogy e jól sikerült mulatságon a díszes, nagyszámú s festői esetre méltó közönség igen jól mulatott.

Üdvözet a felhők közül. F. hó 21-én szerkesztőségünk czimere Ebergassingban 19-én feladott képes levelező-lap érkezett, melynek tartalma ez: „Magaslatos főszeles magasságból őszinte léghajós üdvözetet küldi földieinek *Marton* főhadnagy, katonai léghajós csapatban. Magasság: 3200 mtr., hőmérsék: 2³/₄° R. szél: 84 kmtr. óránként; légnyomás: 51, homok még 145 kgr., élelmiszert elegendő. A kedves figyelemesség jól esett nekünk, s szerkesztőségünknek igazán öröme szolgált!

Az agyag-műipargyár ügye iránt mindinkább élénkül az érdeklődés. A részvények jegyzése halad, s miután többen kérdezősködtek ez ügyben, tudatjuk, hogy bármelyik helybeli és megyei pénztézetnél lehet részvényt jegyezni.

A fogyasztási szövetkezet részvényjegyzései folyton szaporodnak, s az előzmények után itélve, a tapasztalható érdeklődés létjogosultságot fog szerezni a fogyasztási szövetkezetnek. Az első nagygyűlést folyó hó 30-án tartják, s e közgyűlésen résztvesz a „Hangya“ központi fogyasztási szövetkezet hivatalos kiküldötte is.

Tavaszi mulatság Nagy-Röczén. A nagyroczei m. kir. áll. felső kereskedelmi és polgári iskola ifjusága 1900. évi június hó 7-én, a városi fürdő kertben tavaszi táncmulatságot rendez, melyre a közönséget tisztelettel meghívja a rendezőség. — A mulatság programja: 1. Délelőtt 9 órakor kivonulás a fürdő kertbe. 2. Délelőtt fél 11 órakor tornaverseny. 3. Délben 12 órakor ebéd. 4. Délután táncz. 5. Este 8 órakor bevonulás a városi vendéglő nagyterembe. Kedvezőtlen idő esetén a nagyterembe való bevonulás már a délután folyamán történik.

A magyar nyelvérzék szívesen kéri az „agyagipargyár“ című czikk íróját, hogy az illető egyesületet ez elnevezés tarthatatlan voltára figyelmeztesse. Vajjon „agyag-ipart“ fognak-e gyártani vagy agyagműveket? Az agyag-művek lehetnek: téglafélék, edény-neműek, kályha stb. E szerint csak „agyagmű-gyár“ (de nem agyag-műgyár, mert abban mesterséges agyagot gyártanak) lehet, még pedig vagy téglagyár, vagy edény-gyár, vagy kályha-gyár, a mint egyik vagy másik nemű agyagműveket fognak benne gyártani.

Fontos háziasszonyoknak! A lakás csak akkor lehet tiszta és pormentes, ha a padló fénymázzal van bevonva. Puha padlóknál ez akkor érhető el legjobban, ha azt az Eisenstädter-féle Linoleum padló-zománccal kenik be. Ezen kitűnő és elismert legjobb fénymáz gyorsan szárad, tartós és gyönyörű fényvel bír, nem terjeszt kellemetlen szagot, olcsóbb minden más fénymáznál, mert kiadóbb és tartósabb. Értéktelen utánzatoktól óvakodjunk és kérjen mindenki kizárólag Eisenstädter-féle „Linoleum padló-zománccal“-ot törv. bejegyzett „vaslovag“ védjeggyel.

Állomásnevek. A hivatalos közlés szerint a magyar államvasutak fülek—miskolczi vonalán levő Balogfalva állomás hivatalos neve ezután Balogfalu lesz. A bányréve—dobsinai vonalon levő Bettler pedig ezután Bettlernek és Pelsőcz Pelsőcznek iratik.

A fagyos szentek óriási károkat okoztak meggyezerte. Mint a hivatalos jelentésekben is olvassuk, Putnokon a szép kilátásokkal kacsegetető szőlő nagy része teljesen tönkrement s a szőlőbirtokosok vérmes reménye néhány óra alatt megsemmisült.

A feleli vasuti állomáson — mint halljuk — régóta érzett szükség pótlását akarja kieszközölni az állomás mellett levő vendéglő tulajdonosnője. A régi rend helyreállítására kér engedélyt, hogy t. i. a váróteremben étkezni lehessen. Ez mindenesetre előnyös volna az utasokra nézve, kik a lekésztől való félelmükben most nem vehetik igénybe kellő kényelemmel a pályaháztól kissé távol eső étkező helyiséget.

Jegyzői vizsga lesz tartva június hó 7. és 8. napján a vármegyei házában. A vizsga letételére jogosultak kérvényeiket f. május hó végéig az alispáni hivatalhoz kellően felszerelve tartoznak benyújtani. A jelentkezés személyesen *Máriássy* István vármegyei aljegyzőnél történik.

Vásáráthelyezés. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a Rozsnyón folyó évi szeptember hó 25-ére eső országos vásár, a folyó évben kivételesen szeptember hó 18-án tartassék meg.

Nyiltér*).

Nyilatkozat.

Alírottak ünnepélyesen kinyilatkoztatjuk, mikép Klein Mór urat ezeltől ajnászkói, jelenleg rimaszombati lakost, tisztességes és becsületes embernek ösmérjük, rajtuk számtalanszor pénz, avagy más hiányunkban segített. Soha senkitől azt nem hallottuk, sem nem tapasztaltuk, hogy valakit megkárosított volna — vagy uszorszkodott volna — magunk is tartoztunk neki, de velünk szemben mindig a legtisztább módon járt el, vidékünkön közel 20 évet töltött és ösmertük mint pénzes embert. Sok szegényen segített, de soha senkitől, sem általunk ellene panasz nem merült fel; az igazság okáért azt is vállaljuk, midőn 1897—1898-ban azon inséges idők voltak — Klein Mór ur 6—7 községet élelemmel tartott és sok megszoruló szegény embernek — pénz nélkül kiadta; nem panaszt, a legjobb visszaemlékezést, Isten áldását hallottunk.

Ezen nyilatkozatot saját aláírásunkkal igazoljuk.

Sőreg, 1900. május 20. (P. H.) Nagy István bíró.
őze. Péter Istvánné.
Almágy, 1900 május 20. (P. H.) Jakab Ferencz bíró.
Dobfenek, 1900 május 20. (P. H.) Farkas Sándor bíró.

*) E rovat alatt közltekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Magán-hirdetések.

300 holdas birtok.

Rimaszombati vasútállomástól 10 kilométerre, országot mentén, népes község mellett: **300 holdnyi birtok, gazdasági épületekkel felszerelten**, — nagyobbára szántó-föld és rétből álló — előnyös fizetési feltételek mellett eladó, esetleg több évekre bérbe vehető a folyó év **október 1-től** kezdve. Bővebbi értesítés nyerhető **Süteő István** ügyvédnél Rimaszombatan.

3-3

Hirdetmény.

46. sz. — Alírott bírósági kiküldött az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében közhírré teszi, hogy a löseai kir. törvényszék 1899. évi 335. számú végzése következtében **dr. Szántó Márk** ügyvéd által képviselt **Roth M. A. és Grautz czég** javára **Gogolyák Károlyné** ellen 1700 korona tőke s járuléka erejéig 1899. évi március hó 15. én fogatosított kielégítési végrehajtás útján le-, illetve felülfoglalt és 1815 korona 60 fillérre becsült lovak, szekerek, szarvas-marhák, zongora, bor, pálinka, házi butor és különféle ingóságokból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a nagyrócezi kir. járásbíró V. 1899. 46. számú végzése folytán 1100 korona 54 fillér tőkekövetelés, ennek 1898. évi december hó 10. napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 148 korona 82 fillérben bírólágg már megállapított költségek erejéig alperes lakásán Murány-Huttán leendő eszközzésére **1900. évi május hó 30-ik** napjának délelőtti 9 óraja határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is elfognak adatni.

Miről tiszolczi takarékpénztár dr. Daxner Samu ügyvéd útján és dr. Horáczy Ferencz felülfoglaltatók értesítetnek.

Kelt Nagyrócezen, 1900. évi május hó 14-én.

Zsarnay Árpád, kir. jbir. írnek, bir. kiküldött.

Eladó.

Lubenyikon, u. p. Hisnyóvíz, az országot mellett egy teljesen jókarban lévő **ház**, melyben

korcsmehelyiség,

egy vendég- és két lakószoba, egy bolt, konyha, pincze, kert, istálló és nagy udvar van, azonnal eladó. — Tudakozódásokra készséggel ad felvilágosítást **Feigel Lőrincz** ugyanott.

3-4

Árverési hirdetmény.

374. sz. — Alírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti VII. kerületi kir. járásbíró V. 1899. évi S. p. III. 1181. számú végzése következtében **dr. Fuchs Sándor** budapesti ügyvéd által képviselt **Zvack J. és társa czég** javára **Steiner Áron** ellen 50 korona s járuléka erejéig fogatosított kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt 899 korona 38 fillérre becsült házi butorok, lovak, kocsi stb.-ből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésen a rimaszombati kir. járásbíró V. 145/2. 1900. számú végzése folytán 50 korona tőkekövetelés, ennek 1899. évi február hó 4-ik napjától járó 5% -os kamatai és eddig összesen 43 korona 95 fillérben bírólágg már megállapított költségek erejéig Tiszolczon alperes lakásán leendő eszközzésére **1900. évi június hó 18-ik napjának** délutáni 2 óraja határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is el fognak adatni, megjegyeztetik, hogy ezen árverés a gróf Esterházy-féle Conac gyár 65 korona 24 fillér és a szepesmegyei szentermelők részvénytársaság 50 korona 16 fillér s járuléka erejéig is meg fog tartani.

Kelt Rimaszombat, 1900. évi május hó 20-án.

Gasko János, kir. jbir. végrehajtó.

Árverési hirdetmény.

Alírott esődtömeggondnok ezennel közhírré teszi, hogy néhai **Tibély S. A. hagyatéka** esődtömégéhez tartozó üzleti áruk, u. m.: fűszer, norinbergi és rövidárak, játéktárgyak, írőszerek, italneműek stb. a **f. évi május hó 22-én és a következő napjain** d. e. 9 órakor Rimaszombatan a „Gömörmezei nép- és iparbank“ épületében lévő üzlethelyiségében megtartandó nyilvános árverésen — esetleg becsáron alul is — a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett el tognak adatni.

Rimaszombat, 1900. évi május hó 12.

Dr. Cziner Miksa, esődtömeggondnok.

Segédjegyző kerestetik.

A jegyzői teendőkben már jártas **segédjegyző**, ki írnek végrehajtóként lenne alkalmazva, **Kokova** nagyközséghez azonnali belépésre kerestetik.

A javadalmazást és feltételeket illetőleg levélbeli értesítést ad a **községi jegyző**.

Hirdetés

Rimaszombatan, a **Jánosi-utca 38. sz. a.**, a vásártérhez közel fekvő háznak emeleti lakosztálya bérbeadó; — de maga az egész ház, tágas udvar és a Rima folyóig terjedő gyümölcsös és veteményes kert szabad kézből örök áron is eladó.

Szerényi János.

Eladó.

Rimaszombatan, az új **Hunyady-utca** mindkét oldalán több szép fekvésű, egészséges lakásra alkalmas **háztelek — elfogadható áron — eladó**, esetleg azokon 3—5 szobás lakás azonnali felépítését a szükséges mellékhelyiségekkel, 7—8, esetleg még nagyobb fronttal, 3000—6000 frtig elvállalom. Ertekezhetni lehet alant jegyzett tulajdonosnál.

Elárúsítok mindenféle **gazdasági gépeket** legjutányosabb áruk mellett **részletfizetésre** is.

Egyszermind az elsőrangú „**trieszti általános biztosító társaság**“ (**Generali**) gömörmezei főgynökségét (kötvénykiállítási joggal) bírom, abban a helyzetben vagyok, mindenemű biztosításokat, u. m. **épületek, ingóságok és törzsbiztosításokat**, — továbbá **életbiztosítást** és **balesetbiztosítást** legelőnyösebb és legelőnyösebb feltételek mellett eszközölhetni.

A beállt

jégidény

alkalmával a **magyar jég- és viszontbiztosító részvénytársaság** a gömörmezei főgynökséggel ruházott fel, — jégbiztosításokat legelőnyösebb díjak mellett legpontosabban és leggyorsabban eszközölök.

Az eddig irántam tanúsított jóakaratu pártfogást megköszönve, vagyok

teljes tisztelettel

KOHN ALBERT fakeskerkedő

20-*

és a triesti ált. bizt. társ. (Assicurazioni Generali) gömörmezei főgynöke

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntődéje Kassán, Vám-utca 11. sz.

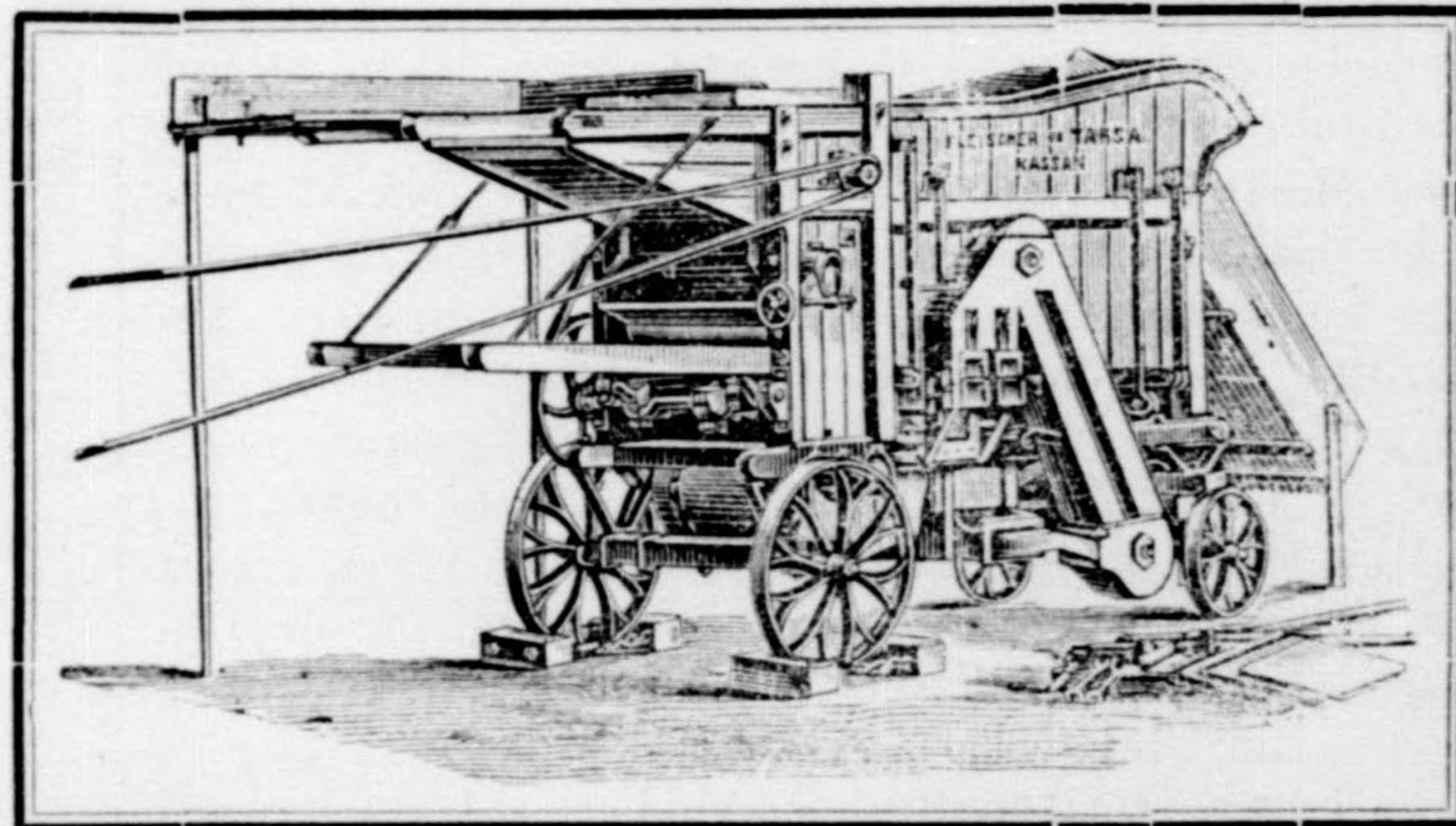
Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával czélszerűen s gondosan gyártott jöhírnévű gépeit a **nyári idényre**, nevezetesen:

Cséplőkészleteit könnyű járással járgány vagy gőzmozdony általi hajtásra.

Kézi cséplőgépeit, járgányhajtásra is alkalmazva, szalmarázói készülékkel vagy anélkül. **Backer- és magtár-rostátit**, továbbá mindenemű **szivattyúkat**, **gőzgépeket** és **gőzkazánokat**, **Szeszgyár-berendezéseket**, m. p.: **Henze-főzők**, **kavaró készülékek**, **malála- és burgonya-zúzókat**, **malomberendezéseket** stb.

Gépgyárunk gyártmányainak **jelentékeny készletét tartjuk állandóan**. **Gazdasági gépeink képes- valamint öntődékn gyártmányai árjegyzékét ingyen és bérmentve küldjük.**

1-6

BRAUN ZSIGMOND

vaskereskedése Rimaszombat.

Styria-kerékpárok Rimaszombat és vidéke részére kizárólagos képviselete és raktára. Ezen gyártmány ez idő szerint legkitünőbb és legkedveltebb, részletfizetésre is kapható.

Cserépkályhák nemesak tamásfalai, hanem egyike Magyarország legkitünőbb gyáranak főraktára. — A kályhák különböző eréme, barna, zöld és szezessziós színekben szállítatnak és **csiszolva** állítatnak.

Nagy raktárt tartok különböző építkezési anyagokban, u. m.: portland- és román-cement, mennyezet nád, elszigetelő és kátrány fedő-lemezek stb. stb.

Varrógépek és vizmentes ponyvák raktára.

Az első magyar általános biztosító-társaság,

— mely egyike a legkiválóbb hazai intézeteknek — főgynökségét bírom és elfogadok mindenemű épület-, pauschál-, ingóság-, takarmány- és jég-, nemlülönben életbiztosításokat igen kedvező és előnyös feltételek mellett.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve

1-2

kitünő tisztelettel,

BRAUN ZSIGMOND.

